

ter med det uprivillegerede, og deraf igjen vilde være en Følge, at Kjøbstæderne, som jo Storskedelen kun have privilegeret Hartkorn=Lilligende, derved vilde komme til i endnu højere Grad at være bebyrdede, end de tidligere have været i Anledning af Hartkornets Beskatning, og det Uheldige i deres Stilling derved vilde fremtræde saameget føleligere for dem. Det er derfor, at jeg, hvormeget jeg end selv har holdt mig fra og anmodet Andre om ikke at betragte denne Lov, som en egentlig ny Beskatningslov, hvorved man skulde søge at gjøre nye Principer gjældende, eller at faae fjernede dem, som man ikke troede at kunne billige, men kun at betragte den som en Sammendragningslov, dog maa give det Medhold, at baade Majoriteten og Minoriteten i dette Punkt have været enige, og saaledes allerede nu have søgt at etablere et nyt Princip til Fordeel for Kjøbstæderne. Kun skal jeg tillade mig at bemærke, at der ved denne Leilighed er kommet Noget ind i Loven, som, betragtet fra den formelle Side, ikke godt kan billiges; det hedder nemlig i den foreslaaede § 4: „Af denne Stat udreder Kjøbenhavn 53,213 Rbd. og de andre Kjøbstæder 62,343 Rbd.“; men Ordet „udreder“ i den første Linie har en ganske anden Betydning end det „udreder“, som underforstaaes i den anden Linie, thi hvad vil det sige, at Kjøbstæderne udrede 62,343 Rbd.; det faaer egentlig sin Betydning ved § 4b, naar det der hedder: „I det paa enhver Kjøbstad faldende Beløb afdrages for hver Kjøbstads Vedkommende 1 Rbd. 12 s for hver Td. Ager og Eng og Hartkorn og 3 Mk. 6 s for hver Td. Skov og Møllestylds Hartkorn, som hører under Kjøbstaden“. Det ene „udreder“ er et virkeligt Bidrag, som Kjøbstaden, paa Grund af sin Bestaaen som Kjøbstad, udreder, det andet, de 62,000 Rbd., kommer kun ud, naar man tager Hensyn til, at det i § 3 kommer til at hedde, at „den paa Hartkornet hvilende Deel af Skatten udredes saavel af Kjøbstædernes som af Landdistrikternes Hartkorn paa følgende Maade: af hver Td. Ager og Eng og Hartkorn i Almindelighed 1 Rbd. 24 s.“ Jeg vilde derfor ønske, at Udvalget, forinden Sagen gaaer til tredje Behandling, kunde finde et mere betegnende Udtryk, da jeg, som sagt, finder det mindre heldigt conciperet paa den

Maade, som sleet er. Jeg vilde endnu blot gjøre opmærksom paa en Mistilighed, som har vilst sig under denne Sags Behandling. Det er nemlig den, at Hartkornet saa ofte er angivet paa heelt forskjellig Maade i de Actstykker og Lovforslag, som blive os forelagte. Seer man hen til Motiverne, som ledsagede Lovudkastet, saa er Ager og Eng og Hartkornet, inklusive Bornholm, angivet til 366,988 Tdr.; seer man derimod hen til, hvorledes det er angivet, saavel af Majoriteten som af Minoriteten, saa er det eksklusive Bornholm beregnet til 371,958 Tønder. Det er en ikke ubetydelig Forskiel. Gjennemgaaer man Actstykkerne, saa finder man i Motiverne alt Hartkornet anslaaet til 372,673 Tdr., og derimod paa et Sted i Betænkningen Pag. 10 til 382,028 Tdr. og et andet, Pag. 20, til 380,567 Tdr.; den sidste Forskiel hidrører fra, at Bornholms Hartkorn paa det ene Sted er regnet halvt, paa det andet til $\frac{1}{3}$. Men den anden første langt større Forskiel maa hidrøre fra, at Hartkornet har været mindre nøiagtigt angivet i Motiverne. Jeg veed meget godt, at der maa foregaae Forsandringer i Hartkornet fra Tid til Tid, og naar man tager forskjellige Tidens Matriculangivelser, saa seer man ogsaa en stor Forskielighed. I 1796 blev saaledes Ager og Eng og Hartkornet angivet til 374,000 Tdr.; i den Deel af Tabelværket, som udkom 1837, er Hartkornet angivet til omtrent 372,000 Tdr.; men i den nye Matricul er Gammelskatten ansat for c. 359,000 Tdr. Ager og Eng, og derimod er Nysskatten eller den nye Matricul beregnet for omtrent 367,000 Tdr., eller for det Samme som er nævnt i Motiverne. Det, hvad jeg vilde ønske, er, at man hvergang Skattelove bleve forelagte, idetmindste for denne Session, havde et bestemt Quantum af Hartkorn, en bestemt officiel Angivelse, hvortil man kunde holde sig i alle Skattelove, thi derved vilde en ikke ringe Grad af Dunkelhed undgaaes for den, som virkelig vil sætte sig ind i Sagerne. Saaledes forekommer det mig, at saalænge man ikke veed, hvilken Angivelse man skal holde sig til, kan man ikke vide, om man foreslaaer for Meget eller for Lidt. Dersom man nemlig gaaer ud fra den sidste Angivelse, nemlig at Hartkornet udgjør c. 382,000 Tdr., saa er det